

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba,
t.a.v. de Minister van Justitie, Veiligheid en Integratie
L.G. Smith Blvd. 76
Alhier

Uw brief: 26 mei 2021
Uw kenmerk: LH-21/0013
Datum: 26 juni 2021
Kenmerk: RvA 54-21

Onderwerp: Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18) (herstel geneesmiddelenlijst in Bijlage A)

Naar aanleiding van bijgaand aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18) (herstel geneesmiddelenlijst in Bijlage A), moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Nederland stelt als voorwaarde voor de in verband met de COVID-19 pandemie verstrekte liquiditeitssteun, dat de reeds voorgenomen kostenverlagende maatregelen in de gezondheidszorg thans geïmplementeerd worden. Deze maatregelen moeten tot een maandelijks kostenbesparingen van Afl. 5 miljoen bij de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV) leiden. Het uitvoeringsorgaan AZV heeft daartoe een pakket van verschillende maatregelen opgesteld die op korte termijn ingevoerd kunnen worden om aan de door Nederland gestelde voorwaarde te voldoen.¹ Een van die maatregelen bestaat uit het versoberen van de aanspraken die verzekerden hebben op geneesmiddelen die ten laste van de AZV komen. Deze maatregel werd op 24 november 2020 met het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, versobering positieve lijst AZV (AB 2020 no. 181) ingevoerd. Dit landsbesluit trad uiteindelijk met ingang van 1 april 2021 in werking.

2. In zijn advies op deze voorgestelde versobering vroeg de Raad zich of op welke schaal de betreffende geneesmiddelen werden voorgeschreven, of gelijkwaardige alternatieven voorhanden waren en of onderzoek was gedaan naar de draagkracht van de gebruikers van de betreffende geneesmiddelen.²

¹ NvT bij het ontwerp-landsbesluit houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18) (versobering positieve lijst AZV), p. 1.

² Zie advies Raad van Advies inzake het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18) (versobering positieve lijst), d.d. 14 oktober 2020, kenmerk RvA 114-20.

In het nader rapport stelde de regering dat geen gelijkwaardige alternatieven voorhanden zijn, maar dat het voornamelijk zelfzorgmiddelen betrof die relatief goedkoop zijn en die zonder recept verkocht mogen worden. En hoewel geen onderzoek werd gedaan naar de draagkracht van de verzekerden en de Adviescommissie Geneesmiddelen Aruba (AGA) geen rekening hield met de impact die het afvoeren van de betreffende geneesmiddelen zou hebben op de algemene gezondheidszorg, verwachtte de regering dat deze impact te overzien zou zijn.³ Daarbij stelde de regering dat dit ‘internationaal gezien geen gebruikelijke onderdelen van een basisverzekering zijn en dat naar verwachting de impact op de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg beperkt tot nihil zal zijn.’⁴

3. De regering concludeert nu echter dat de toepassing van deze versobering een te zware weerslag heeft op de financiële en sociale omstandigheden van vele burgers met alle gevolgen van dien.⁵ In de toelichting staat dat mensen hun medicijnen niet meer ophalen en dat er ernstige vrees bestaat voor negatieve gevolgen voor de gezondheid van de burger en op den duur ook voor de (kosten van de) gezondheidszorg in het algemeen.⁶ De regering heeft daarom besloten om de versobering van de positieve lijst AZV terug te draaien. In het ontwerp wordt ten eerste geregeld dat voor de periode van 1 februari tot 1 april 2021 de lijst van 31 januari 2021 van toepassing blijft, en dat deze lijst ook weer vanaf 1 mei 2021 geldt. De versoberde positieve lijst AZV is daarmee precies 1 maand geldig geweest.

4. Het is echter niet duidelijk waarop de ernstige vrees is gebaseerd, die het noodzakelijk maakt de versobering van de positieve lijst geneesmiddelen AZV al na een maand weer terug te draaien. Zo wordt niet toegelicht hoeveel mensen ernstig te lijden hebben onder de versobering, om welke medicijnen het gaat en waarom ervoor gekozen is de gehele versobering van de positieve lijst terug te draaien en niet enkel voor specifieke geneesmiddelen, waarvan het niet langer door de AZV verstrekken tot problemen leidt. De toelichting dient op deze punten verduidelijkt te worden.

Evenmin wordt toegelicht of en in hoeverre de machtigingsprocedure, waarmee de mogelijkheid bleef bestaan een geneesmiddel toch te vergoeden, tekortschiet om de in financiële nood verkerende verzekerde tegemoet te komen. De toelichting dient hierop in te gaan.

5. Wel vermeldt de toelichting dat de positieve lijst, zoals deze op 31 januari 2021 luidde, van kracht blijft, totdat een alomvattend advies van de Nationale Commissie Zorg

³ Nader rapport op het advies van de Raad inzake het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18) (versobering positieve lijst), d.d. 19 november 2020, p. 2 en 3.

⁴ idem, p. 4.

⁵ Zie tweede overweging van de considerans.

⁶ NvT, p. 2.

is ontvangen.⁷ Het advies van deze commissie, die als taak heeft te adviseren over de bezuinigingen in de zorg en om met alternatieven voor de verlaging van de kosten van de zorg te komen, is inmiddels uitgebracht. In het advies, waarover de Raad de beschikking heeft, wordt aanbevolen een definitieve vereenvoudiging van de positieve lijst door te voeren, waaronder het verwijderen van zelfzorgmiddelen.⁸

Verder geeft de toelichting aan dat de AGA wederom om advies is gevraagd.⁹ Onduidelijk is of hierbij eveneens op een alomvattend advies over bezuinigingen en structurele hervormingen in de zorg wordt gedoeld, maar gezien het feit dat de AGA reeds adviseerde over het versoberen van de positieve lijst AZV, ligt het in de rede, dat in ieder geval advies over het terugdraaien van deze versobering is verzocht. Van een dergelijk advies is echter niet gebleken. De Raad heeft om toezending van dit advies gevraagd, maar tot op het moment van uitbrengen van dit advies daaromtrent geen uitsluitsel gekregen.¹⁰

Ook de Raad heeft in zijn adviezen reeds meerdere malen gewezen op het feit dat ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn om het in de Landsverordening AZV neergelegde systeem van ziektekostenverzekering te kunnen handhaven en te verduurzamen en heeft daartoe meerdere aanbevelingen gedaan.¹¹

6. Op grond van het bovenstaande en het thans aan de Raad aangeboden voorstel en de toelichting daarop, lijkt de gedachtenvorming omtrent het terugdraaien van de versobering nog niet voldoende uitgekristalliseerd. De Raad kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de beslissing tot het terugdraaien van de versobering van de positieve lijst AZV niet stoelt op een degelijke voorbereiding, daarom prematuur is en niet getuigt van een doordacht en consistent beleid. De Raad acht dit een kwalijke zaak, die niet alleen leidt tot hoge lasten voor degenen die in de dagelijkse praktijk belast zijn met de uitvoering van de maatregelen, maar ook tot een aantasting van de rechtszekerheid en het vertrouwen van de burger in een rechtmatig en doelmatig overheidsoptreden.

7. Derhalve spreekt de Raad de hoop uit, dat nu daadwerkelijk een gedegen beleid wordt geformuleerd, waarbij de uitgebrachte adviezen nadrukkelijk in de overwegingen worden betrokkenen, en dat op grond daarvan de noodzakelijke maatregelen geïmplementeerd worden, die kostenverlagend werken en tegelijk de kwaliteit van de zorgverlening en de toegankelijkheid ervan garanderen.

⁷ NvT, p. 2.

⁸ Adviesrapport 'Cuido di nos cuido' of 'Zorg voor onze zorg', Adviezen Zorgsector van Aruba Nationale commissie Zorghervormingen, mei 2021, p. 20-21.

⁹ NvT, p. 1.

¹⁰ Zie brief van de Raad d.d. 9 juni 2021, kenmerk RvA 54-21A.

¹¹ Zie het advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbetering van de gezondheidszorg, d.d. 20 mei 2020, kenmerk RvA 60-20, vindplaats: <https://rva.aw/rva/wp-content/uploads/2020/05/RvA-60-20.pdf>.

8. Het is daarbij zeer goed mogelijk dat niet voorkomen kan worden dat minder populaire maatregelen doorgevoerd moeten worden. Het ligt in de lijn der verwachting dat die op weerstand zullen stuiten. Een goede en tijdige voorlichtingscampagne waarin de noodzaak en het nut van de te nemen maatregelen wordt onderstreept, kan echter veel onrust voorkomen.

De Raad kan zich voor het overige met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en adviseert u te besluiten conform de daarin neergelegde voorstellen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Secretaris,

De Voorzitter,

mr. A. Braamskamp

mr. F.M. d.l.S. Goedgefrag